

Kaksi merkittävää sääntöuudistusta vuodelle 2022

Vuodenvaihteessa 2021-2022 tulee voimaan kaksi merkittävää sääntömuutosta, joita on syytä avata vähän tarkemmin. Molemmat ovat olleet keskustelussa ja valmistelussa jo vuosia ja tulevat nyt voimaan samaan aikaan. Merkittävät muutokset liittyvät pituuden ja kolmiloikan yliastumisen toteamiseen sekä ratarikkoihin.

Pituuden ja kolmiloikan yliastumisen toteaminen

Yliastumisen toteamiseen käytetään kahta vaihtoehtoista ratkaisua:

- Yliastuminen voidaan todeta videolla tai vastaavalla teknologialla. Tällöin vahalankkua ei tarvita. Vahalankun tilalla on peitelevy tai vastaava, jonka tulee olla erottuva väriltään, ei siis valkoinen.
- Mikäli vahalankkua kuitenkin käytetään, tulee vahan muodon olla pystysuora (90 astetta) ponnistuslankkua nähden (kuva alla).

Urheilijan suoritus on hylätty, jos hänen kenkensä tai jalkateränsä mikä tahansa osa ponnistuhetkellä (ennen hetkeä, jolloin hyppääjä ei ole enää kosketuksissa lankkuun tai rataa) rikkoo pystysuoran tason ponnistuslinjaan nähden. Vastaavasti tulkitaan yliastutuksi myös läpijuoksu tai muu ponnistuksesta johtuva liike.

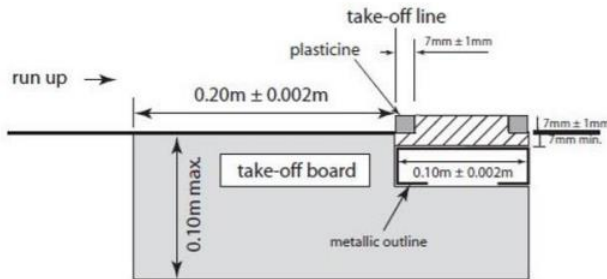

Figure 184a - Take-off board and plasticine indicator board

Yllä olevassa kuvassa on mittapiirros vahan muotoilemisesta noudattaen uutta sääntöä.

Ponnistusta kuvaavassa kuvaparissa vasemmalla on tilanne, jossa kengän kärki on juuri ja juuri ponnistuslinjan takana. Hyppy vaikuttaa hyväksytyltä. Hyppääjän liike kuitenkin jatkuu ja ponnistava jalka on edelleen kiinni lankussa. Tilanne on seurattava niin pitkälle, kunnes jalka irtoaa. Kuvaparin oikealla puolella on tilanne, jossa hyppääjän ponnistava jalka on juuri irtoamassa lankusta, mutta edelleen kosketus on olemassa. Tällöin kengän kärki rikkoo ponnistuslinjan ja näin ollen oikea tulkinta hypystä on punainen lippu.

Vaikka käytännössä jokaisella on kännykässään kamera, jolla voi ottaa videota, on kuitenkin oletettavaa, että suurimmassa osassa kilpailuja ei ole videointia käytössä. Tällöin on edelleen luotettava vahalankkuun ja vaha on muotoiltava uuden säännön mukaiseksi. Tässä asiassa on hyvä olla ajoissa yhteydessä joko kenttähenkilökuntaan tai kunnan tekniseen tukeen.

Vahalankkua käytettäessä tilanne on lähes sama kuin vanhankin säännön aikana. Mikäli vahaan jää jälki niin hyppy on yliastuttu. Säännön uudelleen muotoilu tuo kuitenkin yhden merkittävän eron tulkintaan. Enää kosketus ponnistuslinjan toiselle puolelle ei ole vaatimuksena vaan kriteeri on ponnistuslinjan rikkoutuminen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos lippuhenkilö näkee hypyn olevan yliastuttu, niin hän voi nostaa punaisen lipun vaikka vahassa ei jälkeä olisikaan. Edelleen on kuitenkin hyvä muistaa se perussääntö, että jos tilanne on epäselvä niin tuomio on aina tehtävä urheilijan eduksi.

Ratarikko

Ratarikon määritelmään on tullut lisäys, jossa aiempi nollatoeranssi on muutettu sallivampaan suuntaan. Ratarikosta ei seuraa hylkäystä mikäli:

- omilla radoilla juostavissa lajeissa koskettaa kerran oman ratansa vasemman puoleista rataviivaa tai muuta radan merkkäavaa rajaa tai sisäradalla juostaessa astuu ratareunuksen päälle.
- juoksuissa, joissa ei juosta omilla radoilla koko tai osan matkaa koskettaa kerran tai astuu yli kerran rataviivan tai reunalistan tai muun rataa merkkäavan rajan.

Molemmissa tapauksissa urheilijan ei pidä saada ratarikostaan ylimääräistä etua eikä aiheuttaa häiriötä tai tönimistä muille urheilijoille. Mikäli näin tapahtuu niin urheilija tulee hylätä.

Mikäli kilpailutapahtumassa juostaan useampia kuin yksi juoksu (alkuerät, välierät) niin edellä esitetty ratarikko voi tapahtua vain kerran kussakin lajissa ottaen huomioon kaikki kilpailun vaiheet (alkuerä, välierä, finaali). Mikäli saman lajin eri kierroksilla tapahtuu toinen vastaava rike niin se aiheuttaa suorituksen hylkäämisen.

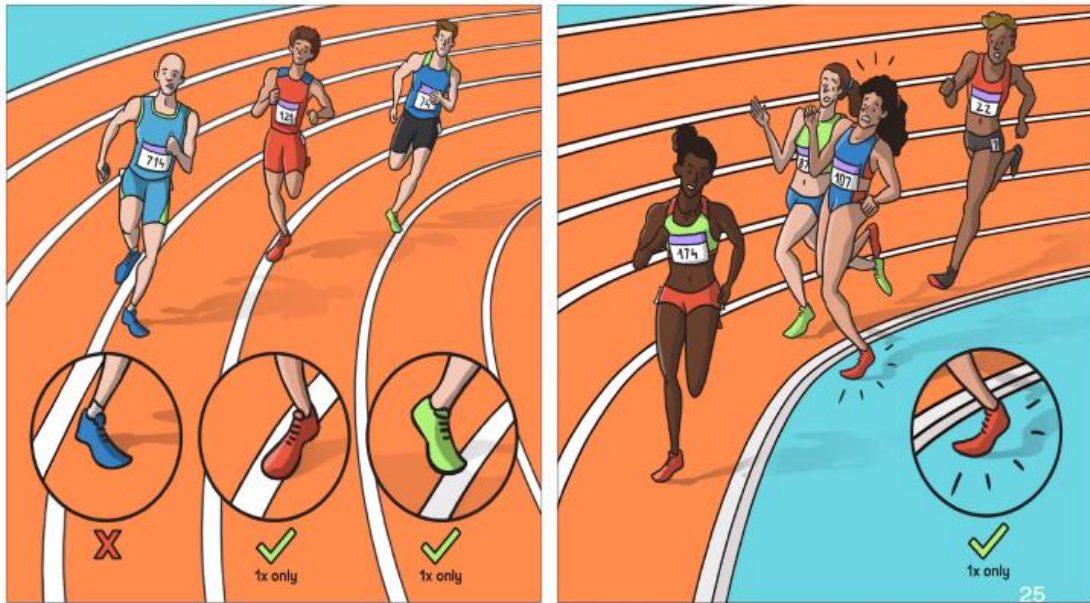
Vastaavasti viesteissä joukkueen toinen ratarikko kenen tahansa joukkueeseen kuuluvan urheilijan tekemänä missä tahansa kilpailun vaiheessa johtaa joukkueen

hylkäykseen. Moniotteluissa jokainen juoksumatka on oma lajinsa, eli esimerkiksi 10-ottelussa 400m tapahtunut astuminen kerran viivan päälle ei säily rikkeenä 1500 m juoksuun.

Tulosten ennätyskelpoisuus täyttyy mikäli edellä kuvattu rike tapahtuu lajissa vain kerran ottaen huomioon kilpailun kaikki erävaiheet. Mikäli urheilija tai joukkue tekee ennätyksen, mutta juoksussa on tapahtunut kaksi rikettä tai toinen rike on tapahtunut lajin aiemmissa vaiheissa niin tulos ei ole ennätyskelpoinen.

Mikäli juoksussa juostaan ainoastaan aluksi omilla radoilla, niin tässä tapauksessa sovelletaan molempia sääntökohtia juoksun eri vaiheissa (esim 800 m).

Yllä oleva kuvapari selventää säännön tulkintaa. Vasemman puoleisesta kuvasta nähdään, että kosketus viivaan tulee säilyä. Tämä voi tarkoittaa myös keskellä juoksevan urheilijan tapausta, jossa tossu koskee sisemmän puoleista rataa, mutta myös viivaa. Viivan yli ei kuitenkaan saa astua omilla radoilla juostaessa. Pidemmillä matkoilla on vastaavasti oikean kuvan mukainen tilanne. Yksittäinen askel ratareunuksen sisäpuolelle on uuden säännön mukaan sallittu.

Uusi sääntökirjaus edellyttää kilpailun järjestäjältä seurantaa ja rikkeiden kirjaamista lajin pöytäkirjoihin sen varmistamiseksi, että aiemmissa vaiheissa tapahtuneet rikkeet ovat selkeästi tiedossa lajin kaikissa seuraavissa vaiheissa. Merkintä pöytäkirjaan on kirjain L (Lane infringement = ratarikko). Mikäli juoksussa tapahtuu kaksi rikettä tai toinen rike tapahtuu lajin seuraavassa vaiheessa on merkintä normaali DQ, eli hylkäys.

Eriyksen tärkeää on merkintä niissä kilpailuissa, joissa on lajissa useampia vaiheita. Urheilijan oikeusturvan kannalta on olennaista, että hän tietää itsellään olevan varastossa yksi rike (L) ennen lajin seuraavaa vaihetta. Pitää olla myös mahdollista selvittää L merkintää pöytäkirjassa tai jopa protestoida sitä vastaan. Mikäli esimerkiksi

400 m juoksun alkuerä on perjantaina ja finaali lauantaina niin perjantaina tapahtunutta rikettä ei voi enää lauantain kisan perusteella protestoida.

Molemmat muutokset ovat merkittäviä ja edellyttävät seuroissa aktiivisuutta kouluttaa tuomaristoa. Myös teknistä valmiutta tuomaroida molempia sääntökohtia on syytä pohtia. Nykyiset matkapuhelinten kamerat ovat niin hyviä, että jo niiden avulla pääsee pitkälle. Isommissa kisoissa on tarjolla valmiita teknisiä ratkaisuja, mutta niillä toki on oma kustannuksensa.

Pasi Oksanen